

Internetconsultatie besluit experiment onderwijszorgarrangementen 2023-2028

30 november 2021

Inleiding

Koraal biedt gespecialiseerd onderwijs, jeugdhulp en langdurige zorg in Noord Brabant en Limburg. We beschikken over ruime ervaring met onderwijszorgarrangementen in verschillende vormen. In sommige situaties zijn we zelf aanbieder van onderwijs en zorg, in de meeste gevallen werken we samen met onderwijs en externe zorgpartners of zorg en externe onderwijspartners.

Uiteraard herkennen we de knelpunten en werken we op alle fronten, ook met financiers, aan oplossingen. We zijn dan ook blij met de experimentenregeling en maken graag gebruik van de Internetconsultatie om onze zienswijze te delen. We hopen daarmee bij te dragen aan een effectieve regeling die er daadwerkelijk toe zal leiden dat jongeren een ononderbroken ontwikkeling kunnen volgen en daarbij de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.

In deze notitie reageren we in drie stappen. Allereerst geven we algemene feedback. Vervolgens gaan we in op de artikelen uit de AMVB waar ons inziens verruiming helpend zou zijn. Tenslotte reageren we op de vier vragen zoals die gesteld zijn in de Internetconsultatie.

1. Algemene feedback

In het Integraal Afwegingskader wordt bij aanleiding het volgende vermeld:

In de derde onderwijs-zorgbrief is aangekondigd dat een experiment wordt gestart om te onderzoeken wat er gebeurt als bepaalde wet- en regelgeving niet van toepassing is. De individuele ondersteuningsbehoefte van de jongere is hierin leidend, zodat de inhoud, plaats en duur van het maatwerk optimaal bij haar of hem past.

Arie Slob (minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media) en Paul Blokhuis (staatssecretaris VWS) kondigen daarbij aan dat in het experiment onderzocht wordt wat er gebeurt als bepaalde wet- en regelgeving niet van toepassing is.

Het gehele experiment richt zich vanzelfsprekend op samenwerkingsovereenkomsten en uitvoeringsafspraken tussen onderwijs (bevoegd gezag van school en samenwerkingsverband) en zorg (aanbieders en financiers). Deze partijen zijn immers van elkaar afhankelijk als het gaat om realiseren van maatwerk voor betrokken jongeren.

Helaas beperkt de AMVB zich enkel tot onderwijswetgeving en verruiming van de financieringsmogelijkheden door samenwerkingsverbanden. Daarbij blijft het uitgangspunt dat onderwijsbekostiging ten dienste staat van onderwijs¹. Een AMVB voor jeugdhulp en zorg behoort niet tot de mogelijkheden². Het ontbreken van een richtinggevend kader voor maatwerk kan samenwerkingsafspraken bemoeilijken. Niet in de laatste plaats omdat het algemeen bekend is dat de middelen die gemeenten tot hun beschikking hebben voor jeugdhulp nu al ontoereikend zijn.

¹ AMVB pagina 17

² Integraal afwegingskader pagina 3, vraag 6

Extra en geormerkte middelen voor financiers van zorg zijn in onze ogen een randvoorwaarde om dekkende financiering (van onderwijs, zorg en het grijze gebied tussen onderwijs en zorg) te kunnen waarborgen voor alle activiteiten die nodig zijn om het experiment voor de deelnemende jongeren tot een succes te kunnen maken. Dat wil zeggen dat het aantal jongeren dat deelneemt aan onderwijs toeneemt, er minder jongeren uitvallen van school en dat onderwijs en zorg beter aansluit bij de complexe ondersteuningsbehoefte van de jongeren.

2. Feedback per artikel

Artikel 4. Afwijkingen van de wet door samenwerkingsverband

Samenwerkingsverbanden mogen ten hoogste 2,5% van de bekostiging aanwenden voor de financiering van kosten in een onderwijszorgarrangement die direct of indirect nodig zijn voor de uitvoering van het onderwijs of de bevordering van deelname aan het onderwijs voor leerlingen met een complexe ondersteuningsbehoefte.

Deze verruiming kan helpend zijn voor samenwerkingsverbanden met een gezonde financiële continuïteitspositie. Het is echter niet vanzelfsprekend. Factoren als bovengemiddelde deelname van leerlingen aan extra en zware ondersteuning en/of te maken hebben met krimp van het aantal leerlingen, etc. maken dat er weinig tot geen financiële ruimte kan zijn voor vrijmaken van middelen ten behoeve van het experiment.

In deze situaties kan het helpend zijn om extra en geormerkte middelen beschikbaar te stellen voor deze samenwerkingsverbanden om deelname aan pilots mogelijk te maken.

Artikel 5. Samenwerkingsovereenkomst

Een samenwerkingsovereenkomst tussen betrokken partijen van onderwijs en zorg, inclusief een concreet projectplan, is uiteraard een voorwaarde om deel te kunnen nemen aan het experiment. In de samenwerkingsovereenkomst worden in elk geval afspraken gemaakt over:

- de bekostiging van het onderwijs
- de financiering van de zorg
- de financiering van kosten die verband houden met zowel onderwijs als zorg
- de taken en verantwoordelijkheden van de betrokkenen in het onderwijszorgarrangement

We dienen er rekening mee te houden dat het tot stand brengen van een samenwerkingsovereenkomst inclusief bijbehorend projectplan een complex traject is, dat in de regel om een lange(re) doorlooptijd vraagt, ook rondom besluitvorming. Zeker wanneer het gaat om inzet van financiële middelen waarbij afgeweken wordt van beleidskaders. Mogelijk kan de termijn van indienen daardoor niet gehaald worden.

Artikel 8. Toestemming deelname aan het experiment

Van complexe afstemmings- en besluitvormingsprocessen kan eveneens sprake zijn bij de adviezen van de medezeggenschapsraad van de school, de zorgpartner, het samenwerkingsverband of het verkrijgen van blijk van instemming van de ondersteuningsplanraad omtrent de deelname aan het experiment.

Artikel 11. Duur van het experiment

De pilots starten met ingang van 1 januari 2023 en eindigen met ingang van 1 januari 2028. Uiterlijk een jaar voor het eind van het experiment informeert het bevoegd gezag de leerling en de ouders over de afloop van het experiment.

We gaan er vanuit dat er sprake zal zijn van een zachte landing. Daarmee bedoelen we dat alle jongeren die op 1 januari 2028 nog onder deze regeling gebruik maken van maatwerk, dit kunnen blijven doen tot het ontwikkelperspectief is bereikt. Dat geldt dus ook voor de organisatie en middelen: het experiment is feitelijk pas afgerond op het moment dat alle jongeren op hun bestemming zijn.

Nota van toelichting: Doelstelling

Op pagina 8 wordt beschreven dat de reikwijdte van het experiment beperkt is tot onderwijzorgarrangementen, waarin onderwijs- en zorgpartners met elkaar in de regio samenwerken.

We betreuren deze beperking. Veel scholen voor gespecialiseerd onderwijs hebben een bovenregionale functie en bedienen dus ook leerlingen van andere samenwerkingsverbanden. Om een dekkend netwerk te kunnen realiseren binnen de samenwerkingsverbanden is het van belang dat juist ook pilots komen die dit mogelijk maken.

[Internetconsultatie](#)

Vraag 1

Wat vindt u van het experimenteerbesluit? Wij vragen u specifiek te reageren door mogelijke onjuistheden te benoemen, aanvullingen te doen en praktische voorbeelden te geven.

Wij juichen het experimenteerbesluit van harte toe. We zien geen onjuistheden. Wel staat op verschillende plekken vergelijkbare informatie, o.a. over de doelgroep. Ons advies is om eenduidige definities te hanteren.

Vraag 2

Zijn de vier afwijkingsmogelijkheden die worden gecreëerd in het experimenteerbesluit voor u voldoende om de beoogde doelgroep meer maatwerk te kunnen bieden?

Wanneer alleen uitgegaan wordt van onderwijswetgeving voor een belangrijk deel wel. We zouden graag zien dat onderwijs op afstand gelegitimeerd wordt als mogelijke vorm van onderwijs voor de beoogde doelgroep mogelijk te maken. De ervaringen opgedaan tijdens de sluiting van de scholen i.v.m. Covid-19 heeft ons doen inzien dat sommige leerlingen juist baat hebben bij onderwijs op afstand. Door deze vorm, al dan niet tijdelijk, geheel of gedeeltelijk in te kunnen zetten menen we uitval te kunnen voorkomen en laagdrempelige terugkeer te bevorderen.

Vraag 3

Is de route die wordt gekozen voor vrijgestelde jongeren werkbaar?

Zeker.

Vraag 4

Wij vragen uw aandacht voor de voorwaarden voor deelname voor de initiatieven. Hoe kijkt u aan tegen de uitvoerbaarheid?

We zouden graag de **voorwaarde voor deelname** verruimd zien wat betreft bovenregionale samenwerking. Een van onze instellingen heeft een landelijke functie. Nu is het nog zo dat deze jeugdigen, met een complexe ondersteuningsbehoefte waarbij de aanpak nog niet duidelijk is, in de instelling opgenomen worden en ook de daarbij behorende school bezoeken. In het kader van het streven naar zo inclusief mogelijk onderwijs en jeugdhulp die het liefst thuis plaats vindt, zetten we in op outreachend werken en leren. Zo kunnen we de opnameduur zo kort mogelijk houden. En het liefst laten we de leerlingen in onze setting het onderwijs op afstand volgen met de school van herkomst of een andere school in de buurt waar de jeugdige woont. Dat dit kan werken weten we uit de positieve ervaringen die we opgedaan hebben bij ons gesloten onderwijs. We zouden dit graag op grotere schaal willen leren toepassen.

Wat betreft de **uitvoerbaarheid** plaatsen we de volgende kanttekeningen:

Extra en geormerkte financiële middelen voor financiers van zorg zijn wat ons betreft een randvoorwaarde. Daar is nu niet in voorzien. Voor noodlijdende samenwerkingsverbanden dient eveneens extra en geormerkte bekostiging beschikbaar gesteld te worden. Wellicht kan gedacht worden aan een vorm van collectieve geormerkte extra bekostiging per pilot.